

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 451/2015-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED],
odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014.

Sťažovateľka v sťažnosti doplnenej podaním doručeným ústavnému súdu 2. marca 2015 uviedla:

«... Sťažovateľ bol účastníkom súdneho konania, vedeného v prvom stupni na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod č. k. 9Cb/268/2010-503 a následne v odvolacom konaní na Krajskom súde v Žiline pod č. k. 13Cob/147/2014, vo veci navrhovateľa (žalobcu) [REDAKOVANÉ] proti odporcovi (žalovanému) [REDAKOVANÉ] o zaplatenie 91.437,36 Eur s príslušenstvom.

Konanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš začalo 29.10.2010. Okresný súd rozsudkom zo dňa 07.02.2014 zamietol žalobu v plnom rozsahu, a to s poukazom na námietku premlčania vznesenú odporcom (vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia).

Sťažovateľ voči cit. rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš podal odvolanie (zo dňa 21.02.2014), v ktorom poukazoval na viaceré pochybenia v konaní, najmä namietal právne posúdenie veci a nesprávnosť aplikácie právnych predpisov na skutkový stav, pričom už tu poukazoval aj na zřejmé porušenie svojich základných a ústavných práv.

Krajský súd v Žiline ako príslušný odvolací súd však rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 13Cob/147/2014 zo dňa 26.11.2014 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažovateľovi bolo cit. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline doručené 02.01.2015. Náprava sťažovateľom vytykaných väd tak nebola dosiahnutá ani v odvolacom konaní, pričom cit. rozhodnutia sú právoplatné - vzhľadom na nemožnosť podania riadneho opravného

prostriedku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o odvolaní, deň právoplatnosti rozhodnutí sa odvíja odo dňa doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Žiline účastníkom konania...

Oba súdy v konaní vyslovili právny záver, že žalobe nie je možné vyhovieť, z dôvodu vnesenia dôvodnej námietky premlčania zo strany odporcu. Súdy v predmetnej veci konštatovali premlčanie nároku sťažovateľa (navrhovateľa) s poukazom na pripustené zmeny žaloby v priebehu konania, pričom súdy konštatovali, že v priebehu konania tu došlo k zmene skutkových okolností (a nielen k zmene právnej kvalifikácie, ako tvrdil sťažovateľ) keď konštatovali, že sťažovateľ pôvodne uplatnil nárok na plnenie z titulu zmluvy o dielo a až v ďalšom priebehu konania žiadal priznať plnenie z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Konajúce súdy pritom dospeli k záveru, že sťažovateľ si v konaní „uplatnil právo na plnenie z bezdôvodného obohatenia až dňa 30.05.2012“, a preto je potrebné vyhovieť námietke premlčania, ktorú v konaní vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia vzniesol odporca...

Sťažovateľom podaná žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že súdy akceptovali námietku premlčania, ktorú v konaní vzniesol odporca, s poukazom na to, že v konaní sa navrhovateľ domáhal (po zmene žaloby) vydania bezdôvodného obohatenia, pričom pôvodne žiadal zaplatiť plnenie zo zmluvy o dielo. V priebehu konania sa však ukázalo, že zmluva o dielo medzi navrhovateľom a odporcom uzatvorená v ústnej forme, má byť absolútne neplatným úkonom, a preto došlo k zmene právnej kvalifikácie odôvodňujúcej priznanie uplatneného nároku. Súd následne dospel k záveru o premlčaní nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na to, že „až 30.05.2012 navrhol navrhovateľ zmenu žaloby a hoci požadoval rovnaké peňažné plnenie, urobil tak na základe iných skutkových okolností než tých, ktoré uvádzal v žalobe“...

Máme za to, že súdy v tomto konaní závažne pochybili, keď prijali záver o tom, že by bol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v konaní uplatnený až dňom 30.05.2012, a následne aj tým, že prijali záver o premlčaní tohto nároku...»

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že rozsudkom okresného súdu č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra

2014 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnutý rozsudok okresného súdu č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014 a rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014 zruší a vec vráti na ďalšie konanie a prizná sťažovateľke úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05).

Takýmto súdom bol krajský súd, ktorý napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmal v odvolacom konaní. Krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Pokiaľ ide o rozsudok krajského súdu sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014, ktorým tento súd v odvolacom konaní rozsudok okresného súdu potvrdil, sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Konceptia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto

konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by

uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj EŠLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie

vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd napadnutý rozsudok neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jej námietkami. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd rozhodol arbitrárne, keď sťažovateľkou uplatnený nárok z titulu bezdôvodného obohatenia považoval za premlčaný. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014 krajský súd uviedol:

„... Odvolací súd uvádza, že o zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 O. s. p. ide vtedy, ak požaduje žalobca stále rovnaké plnenie, ale z iného skutkového základu veci (skutkového deja), než ako vymedzil predmet konania v žalobe. Týmto spôsobom zákon žalobcovi umožňuje, aby odvrátil zamietnutie žaloby, ak má síce nárok na požadované plnenie, avšak z iného skutkového deja, než ktorý použil k označeniu predmetu konania po skutkovej stránke. Teda, o zmenu žaloby nejde len vtedy, ak sa domáha žalobca niečoho iného, než v pôvodnej žalobe, alebo požaduje na základe rovnakého skutkového stavu viac, než požadoval v pôvodnej žalobe, ale aj v takom prípade, ak žaloba síce i naďalej požaduje rovnaké plnenie (rovnakej kvality a rovnakého rozsahu), ale na základe iného skutkového stavu (skutkového základu veci), než ako ho opísal v pôvodnej žalobe.

Krajský súd poukazuje na to, že v občianskom súdnom konaní žalobca vymedzuje uplatnený nárok, a to nielen určením žalobného petitu, ale aj určením rozhodných skutočností, o ktoré svoje tvrdené právo opiera. Porovnajúc znenie skutkového základu, uvedeného v žalobe (pôvodne v žalobách) doručených okresnému súdu dňa 29.10.2010 a skutkového základu uvedeného v podaní žalobcu zo 30.05.2012, a aj v podaní doručenom okresnému súdu dňa 02.05.2013 jednoznačne bolo možné konštatovať, že ide o úplne rozdielny skutkový dej, z ktorého sa uplatňovaný nárok odvodzuje. Súhlasí preto krajský súd so záverom prvostupňového súdu, že žalobcom požadovanou zmenou návrhu v podaní zo dňa 25.05.2012, doručenom okresnému súdu dňa 30.05.2012, došlo nielen k zmene právnej kvalifikácie nároku, ktorý bol predmetom konania (odlišných od tvrdení obsiahnutých v žalobe, ktorá vychádzala zo zmluvy o dielo), ale vychádzal tiež z iných skutkových okolností, než tých, ktoré boli obsahom podanej žaloby a ktoré boli podradené pod hypotézu inej právnej normy. Zvýrazňuje sa, že skutková podstata oboch právnych inštitútov, a to zmluva o dielo a bezdôvodného obohatenia pritom vykazuje iné obsahové a formálne náležitosti. Bolo tak zrejmé, že zo strany žalobcu boli v doručenom zmenenom návrhu poskytnuté iné skutkové tvrdenia, teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vychádzal z iného skutkového základu veci a následná zmena právnej kvalifikácie zo strany žalobcu, vo vzťahu k uplatnenému nároku na bezdôvodné obohatenie bola vykonaná len

v súlade so zásadou dispozíčnou. Správne okresný súd po pripustení zmeny žaloby žalobcu už posudzoval zmenené skutkové okolnosti. Krajský súd uvádza, že od pripustenia zmeny návrhu sa okresný súd zaoberal uplatneným nárokom žalobcu, ktorý síce požadoval rovnaké plnenie, a to peňažné plnenie, avšak na základe iného skutkového stavu, než ho opísal v návrhu, teda požadoval na základe odlišného skutkového stavu rovnaké peňažné plnenie. Žalobca oproti žalobou uplatnenému nároku pristúpil tak k uplatneniu kvalitatívne, skutkovo a právne odlišnému nároku a z tohto dôvodu správne následne bola posudzovaná aj otázka premlčania tohto nároku a zaujaté k nemu stanovisko. Tento názor odvolacieho súdu vychádza i zo záverov vyslovených v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2008, sp. zn. 1M Obdo V 19/2007, rozhodnutiach Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo 480/2008 zo dňa 17. februára 2010, sp. zn. 32Cdo 1868/2009 zo dňa 28. apríla 2011, sp. zn. 33Odo 157/2004 zo dňa 22. septembra 2005, sp. zn. 33Cdo 2144/2007 zo dňa 29. októbra 2009, 21 Cdo 2879/2007 zo dňa 9. júla 2008.

Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu nesprávneho posúdenia námietky premlčania vznesenej žalovaným odvolací súd uvádza, že návrh na zmenu žaloby je podaním vo veci samej, s ktorým sú preto spojené hmotno-právne a procesno-právne účinky. V prípade zmeny nároku nastávajú hmotno-právne účinky dňom, kedy súdu došla zmena žaloby, alebo dňom, kedy bol tento úkon uskutočnený do zápisnice. S týmto okamihom je potom spojený dôsledok pre spočítavanie premlčania, a to, že sa týmto dňom beh premlčacej doby zastavuje a tento okamih je tiež rozhodný pre posúdenie, či premlčacia lehota márne uplynula. V predmetnej veci bolo súdu prvého stupňa až dňa 30.05.2012 doručené podanie žalobcu, v ktorom zmenil skutkové okolnosti voči žalovanému, oproti tým, ktoré boli uvádzané v žalobe uplatneného nároku. Z tohto dôvodu, pokiaľ žalovaný v I/ rade vzniesol námietku premlčania, keďže bolo medzi účastníkmi nesporné, že k poskytnutému plneniu zo strany žalobcu došlo 31.10.2007 a 21.11.2007, tak táto bola vecne správne posudzovaná prvostupňovým súdom cez úpravu v § 397 Obchodného zákonníka, so záverom o premlčaní nároku žalobcu, pre ktorý došlo k zamietnutiu žaloby, z titulu dôvodne vznesenej námietky premlčania.

Pokiaľ žalobca v sporovom konaní tvrdil konanie žalovaného v rozpore s dobrými mravmi i vo vzťahu k námietke premlčania, tak krajský súd uvádza, že základným účelom

inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty obchodno-právnych vzťahov, aby v primeraných lehotách uplatnili svoje práva a zároveň aj zabránili tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania zabraňuje dlhodobému trvaniu práva, ich zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

V prejednávanej veci prvostupňový súd dospel k správne právnemu záveru o premlčaní žalobcom uplatňovanej pohľadávky s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného. Nebola dôvodná námietka žalobcu, že akceptácia vznesenej námietky je v rozpore s dobrými mravmi, pretože ust. § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotno-právnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu spoločenských a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadruje podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. V konaní žalobca dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke však nemôže pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Námietka premlčania dobrým mravom neodporuje. Použitím ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno ignorovať dlžníkom relevantne vznesenú námietku premlčania a premlčané právo veriteľovi priznať, a tak reparovať už zaniknuté právo veriteľa na vymáhanie jeho pohľadávky.

K odvolaciemu dôvodu žalobcu, že postupom okresného súdu došlo k nesprávne právnemu posúdeniu veci, krajský súd vo všeobecnosti uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval nesprávny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil

nesprávne právne závery. K takejto situácii v predmetnej sporovej veci vo vzťahu k podstatným zhodnoteniam okresného súdu nedošlo.

Krajský súd konštatuje, že okresný súd v predmetnej veci dôsledne procesne postupoval a prijal skutkové a právne závery, ktorým predchádzala racionálna úvaha konajúceho súdu, vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania, a preto odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od vecne správnych skutkových a právnych zhodnutí vykonaných okresným súdom, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku podľa ust. § 219 ods.2 O. s. p...“

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014 zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa premlčania uplatneného nároku z titulu bezdôvodného obohatenia, s ktorými sa nestotožnil, a preto rozsudok okresného súdu č. k. 9 Cb/268/2010-503 zo 7. februára 2014 potvrdil. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie svojich práv rozsudkom krajského súdu sp. zn.13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 13 Cob/147/2014 z 26. novembra 2014, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie úhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2015